

Erzurumlu Emrah

- Őirler -

Yayın Tarihi:

9.4.2004

Yayınlayan:

Antoloji.Com Kültür ve Sanat

Yasal Uyarı: Bu ekitap, bilgisayarınıza indirip kayıt etmeniz ve ticari olmayan kiŐisel kullanımınız iin yayınlanmaktadır. Őiirlerin kopyalanması, gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır ve telif hakları temsilcisinin önceden yazılı iznini gerektirir. Bu doküman Antoloji.Com tarafından yayınlanmıŐtır. Antoloji.Com tüm bölümleriyle, Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'na %100 uygun olarak yayın yapmaktadır.

Erzurumlu Emrah (18. - 19. yüzyıl)

18.yüzyılın sonunda Erzurum köylerinden birinde doğduğu, gerek halk inanışları gerek kendi şiirlerindeki anıslardan belli olan Emrah'ın 1855-1860 arasında, son yıllarını geçirdiği Niksar'da öldüğü kabul edilir. Daha açık bilgi -her zamanki gibi- yoktur.

Eserlerindeki öğelerden ve Divan şiiri yolundaki emeğinden anlaşıldığı gibi, hem yeterince öğrenim görmüş, hem tasavvuf yoluna yönelmiştir. Şiirlerinde geçen yer adlarının tekrarından Trabzon, Sivas, Kastamonu, Konya, Niğde illerini dolaştığı, çeşitli yerlerde kısa süreli serüvenler yaşadığı bellidir. Kendisine ilgi duyan ve koruyup esirgeyen edebiyat meraklısı kişilere konuk olarak bir kaç şehirde yerleşip yaşadığı, ev bark kurduğu da söylenmektedir.

Emrahoğulları adıyla anılan ailelerin birbirinden uzak yerlerde yaşamakta oluşları, bir çok yerde adına bağlı mezarların bulunuşu, şiirlerinin dilden dile geçerek yayılış genişliği kazanışı, aruzla yazdıklarının basılışı, asıl mezar taşının Niksar'da bulunuşuna kadar onun ününün yaygınlığını gösteren işaretlerdir. Bu açıdan 19. yy'ın Dertli ve Seyrani gibi adı herkesce bilinen bir kaç sanatçısından biridir.

Divan şiiri yolunda yazdıkları zayıf kopyalar olmaktan öteye gitmez. Ama Doğu Anadolu'lu bir saz şairi olarak hece vezniyle söylediği ikiyüze yakın şiirin derlenmiş hali, kendisini 19. yy'ın önemli âşıklarından biri saymamızı gerektirir. Çağdaşlarından Tokatlı Nuri (Öl.1882) üzerinde belli etkileri vardır.

Hayatının, değişik geziler, yerleşmeler, evlenmeler ve serüvenlerle dolu oluşu, Orta ve Doğu Anadolu'daki ününü arttırmış olmalıdır. İlgi çeken kişiliği ile eserine değer kazandırmış, şiirlerinin yayılıp bilinmesini sağlamış gibidir.19.yy'daki âşık fasıllarında eserleri en çok okunan sanatçılardan biri olan Emrah, klasik edebiyat bilgisiyle üstünlük kazanarak etki sağlamış, iki yanlı çalışkanlığıyla geniş alanlarda duyulmuştur. Tasavvufi şiirleri belli bir değer düzeyinin üstünde değildir. Asıl ilginç yanı, saz şiiri geleneği yolundaki içten ve etkili aşk, gurbet şiirleridir. Şiirlerinin bir kısmı Ercişli Emrah'ın (17.yy) Selvi Han'la ilişkili halk hikayesine de eklenmektedir. Ercişli'nin bazı şiirleri de Erzurumlu Emrah'a mal edilmiş olabilir.

Kaynak:Milliyet Yayınları Türk Halk Şiiri Antolojisi

Belalara

Bin kere nasihat eyledim sana,
Gönül düşme dedim bu deryalara,
Sen guş huşunu vermedin bana,
Düşürdün başımı ne belalara.

Vaktin dilberinde namus ar olmaz,
İkrarında sabit ber-karar olmaz,
Aldatırlar seni sana yar olmaz,
Gönül niçün düştün bi-vefalara.

Münafık sözüne gel gitme beyim,
Hatır-ı mahzunum incitme beyim,
Dert-ment Emrah'a cevri etme beyim,
Zird dayanılmaz bu cefalara.

Erzurumlu Emrah

Bilmez

Surette Mevla ya aşık olanlar,
Surette kakül-i Leyla'yı bilmez,
Arayıp dünyada Hakk'ı bulanlar,
Değil kim dünyayı ukbayı bilmez.

Devlet-i dehr içre olanlar mesrur,
Derunu harabdır birun ma'mur,
Safi dil olmayan sofi-i mağrur,
Çektiği gussa-i esmayı bilmez,

Emrahî akıbet olursun fani,
Tutalım ki oldun Yusuf'u sani,
İsbat-ı Hak edüb nefsini tanı,
Nefsini bilmeyen Mevla'yı bilmez.

Erzurumlu Emrah

Bir Nazenin Bana Gel Gel Eyledi

Bir nazenin bana gel gel eyledi
Varmasam incinir varsam incinir
Beyaz gerdanından ince belinden
Sarmasam incinir sarsam incinir

Kaşına çekilmiş kudret kalemi
Görmemiş dünyada derd ü eleme
Her sabah her akşam verir selamı
Almasam incinir alsam incinir

Gene görünüyor yarin illeri
Başımızda esen sevda yelleri
Yarin bahçesinde gonca gülleri
Dermesem incinir dersem incinir

Nereden nereye sevmişim yari
Ateşi komuyor yakıyor beni
Aşık Emrah sever böyle bir canı
Sevmesem incinir sevsem incinir

Erzurumlu Emrah

Biz Tarik-i Aşkın Âşıklarıyız

Biz tarik-i aşkın âşıklarıyız
Baş ü can vermişiz canan bizimdir
Ne gamdan kaçarsın divane gönül
Kâşane bizimdir mihmân bizimdir

Bu nükte yetmez mi arife kâfi
Sırra mahrem olan eylemez lâfı
Çık aradan sufi değilsen sâfi
Tekke-i aşk içre devran bizimdir

Emrah bu makamda olandır velî
Hakk'a yakın halka görünür deli
Elbet hatâ bizde demişiz belî
Yazılan ahd ile peymân bizimdir

Erzurumlu Emrah

Bizim Sahraların Başı

Bizim sahraların başı
Duman duman pare şimdi
Sevişmesi ne hoş olur
Ayrılması yaman şimdi

Erisin dağların karı
Ben çekerim ahuzarı
Kadir mevlam gönder yarı,
Gönül ister hemen şimdi

Benim yarım şimdi çıkar
Çıkıp da yollara bakar
Emrah'ı odlara yakar
Boyu selvi, revan şimdi

Erzurumlu Emrah

Bu Göçü Ordan Göçürdüm

Bu göçü ordan göçürdüm
O dağ olmaz bu dağ olsun
Şeydâ, garip bülbül gibi
O bağ olmaz bu bağ olsun

Yâri götürdüm yaylama
Sevda derler gel kınama
Bir yara vurdun sîneme
Hançer olmaz bıçağ olsun

Emrah der kapında kulam
Dîdemde ummana dalam
Al yanaktan buse alam
Yanak olmaz dudağ olsun

Erzurumlu Emrah

Bu Meral Bakışın Ey Per-i Suret

Bu meral bakışın ey per-i suret
Çok açtı bağrımda yara gözlerin
Bilmem huri midir yoksa ki afet
Yakar baktığını nara gözlerin gözlerin

Dilden işvelenip mestane süzer
Gamzelerin oku bağrımda gezer
Bir kez iltifatla eylese nazar
Olur şu gönlüme çare gözlerin gözlerin

Emrah'ı alemde bikarar ettin
O nihan aşkını aşikar ettin
Aklımı fikrimi tar ü mar ettin
Fitne bakışları kara gözlerin gözlerin

Erzurumlu Emrah

Bülbül Olmuş Gülistanı Beklerim

Bülbül olmuş gülistanı beklerim
Geçti cahil ömrüm gülizâr deyu
Azgındır yaralar kabul etmez em
Ya kime varayım yaram sar deyu

Bir gün bile dost başına girmedim
El uzatıp gonca gülün dermedim
Dünya güzeline gönül vermedim
Benim sadâkatli yârim var deyu

Emrah devran sürsün bezminde ağyar
Bu gam diyarında ben kılayım zâr
Sen tek başına gez taş yürekli yâr
Ben de böyle dolanayım yâr deyu

Erzurumlu Emrah

Çağrışır Bülbüller Gelmiyor Bağban

Çağrışır bülbüller gelmiyor bağban
Hoyrat dost bağından gül aldı gitti
Yüz bin mihnet çektim bir bağ bezettim
Yarı ben besledim el aldı gitti

Nice mihnet çektim bin daha gerek
Hayli ômür ister bir daha görek
Nazlı yarım aldı o kanlı felek
Aktı gözüm yaşı sel oldu gitti.

Nazlı yardan kem haberler geliyor
Dostlarım ağlıyor düşmanlar gülüyor
Dediler ki sefil Emrah ölüyor
Kimi kazma kürek bel aldı gitti

Erzurumlu Emrah

Dedim Dilber Didelerin Islanmıř (Koşma)

Dedim dilber didelerin ıslanmış
Dedi çok ağladım sel yarasıdır
Dedim dilber ak gerdanın diřlenmiř
Dedi zülfüm değdi tel yarasıdır

Dedim dilber sana yazılmış kanım
Dedi niün böyle edesin sultanım
Dedim teřne vermiř ince miyanın
Dedi ben sarıldım kol yarasıdır

Dedim seni saran serini vermiř
Dedi beni saran murada ermiř
Dedim peri yanaklarının kızarmış
Dedi iek sokdum gl yarasıdır

Dedim dilber Emrah aklımı aldın
Dedi sevdiđine piřman mı oldun
Dedim dilber niin sarardın soldun
Dedi hep ekdiđim dil yarasıdır

Erzurumlu Emrah

Deyiş

Dedim: Dilber, sen de sevdakâr mısın?

Dedi: Senden evvel nâra ben yandım.

Dedim: Doğru söyle, bana yâr mısın?

Dedi: Sadık yârim, gönülde andım.

Dedim: Gel, ağyarı feramus eyle!

Dedi: Terkeyledim, gönlüm hoş eyle.

Dedim: Gam-ı aşkı sen de nuş eyle.

Dedi: Çoktan anı nus edip kandım.

Dedim: Germanına benler dizilmiş.

Dedi: Görenler bağı ezilmiş.

Dedim: Mahmur musun gözler süzölmüş?

Dedi: Hâb-ı nazdan yeni uyandım.

Dedim: Emrah gibi var mı âşıkın?

Dedi: Elbet benim senin lâyıkın.

Dedim: Halinden bil bağı yanığın!

Dedi: Bilmez idim, şimdi inandım.

Erzurumlu Emrah

Dinleyelim Dağ Başında Figanı

Dinleyelim dağ başında figanı
Görelim ne demiş o Leylâ Leylâ
İkimiz de oturalım diz dize
Bir de hu çekelim hu Leylâ Leylâ

Felek çakmağını üstüme çaktı
Beni bir onulmaz derde bıraktı
Vücudum şehrini odlara yaktı
Yandım ateşine su Leylâ Leylâ

Felek kemendini eyledi çengel
Yare varam diyom koymuyor engel
Ölürsem sevdiğim üstüme sen gel
Çeşmin yaşı ile yu Leylâ Leylâ

Daim dilimizde Hakk'ın kelâmı
Uğra dost yanına eyle selâmı
İsmi sorarsan Emrah gulamı
Daim aklımızda o Leylâ Leylâ

Erzurumlu Emrah

Düşem Yollara

Tutam yâr elinden tutam
Çıkam dağlara dağlara
Ölam bir yaralı bülbül
İnem bağlara bağlara

Birin bilir birin bilmez
Bu dünya kimseye kalmaz
Yâr ismini desem olmaz
Düşer dillere dillere

Emrah eder bu günümdür
Arşa çıkan tütünümdür
Yâra gidecek günümdür
Düşem yollara yollara

Erzurumlu Emrah

El Aldı Gitti

Çağrışır bülbüller gelmiyor bağban
Hoyrat dost bağından gül aldı gitti..
Yüz bin mihnet çektim bir bağ bezettim
Yarı ben besledim el aldı gitti..

Nice mihnet çektim bin daha gerek
Hayli ômür ister bir daha görek
Nazlı yarım aldı o kanlı felek
Aktı gözüm yaşı sel oldu gitti..

Nazlı yardan kem haberler geliyor
Dostlarım ağlıyor düşmanlar gülüyor
Dediler ki sefil Emrah ölüyor
Kimi kazma kürek bel aldı gitti..

Erzurumlu Emrah

El Çek Tabib El Çek Yaram Üstünden

El çek tabib el çek yaram üstünden
Sen benim derdime deva bilmezsin
Sen nasıl tabibsin yoktur ilacın
Yaram yürektedir sarabilmezsin

Sana derim sana ey kalbi hayın
Kimseler çekmesin feleğin yayın
Yıkıp harab ettin gönül sarayın
Alıp bir taşını koyabilmezsin

Emrah'ım dinledin benim sözlerim
Muhabettin can evimde gizlerim
Ne duruyon ağlasana gözlerim
Bir daha yarini görebilmezsin

Erzurumlu Emrah

Elâ Gözlerini Sevdiğim Dilber

Elâ gözlerini sevdiğim dilber
Sen benim derdimden devâ bilmezsin
Sen nasıl tabipsin yoktur ilâcın
Y rekte yaramı sarabilmezsin

Sana derim sana ey kalbi hayın
Kimseler  ekmesin feleğin yayın
Alıp harap ettin gönül sarayın
Alıp bir taşını koyabilmezsin

Emrah eydür yalan oldu sözlerim
Muhabbetin can evimde gizlerim
Ne durursun ađlasan a gözlerim
Gitti kařı kara, g rebilmezsin

Erzurumlu Emrah

Fidan

Sabahtan uğradım ben bir fidana
Dedim mahmur musun, dedi ki yok yok
Ak elleri boğum boğum kınalı
Dedim bayram mıdır, dedi ki yok yok

Dedim inci nedir, dedi dişimdir
Dedim kalem nedir, dedi kaşımdır
Dedim on beş nedir, dedi yaşımdır
Dedim daha var mı, dedi ki yok yok

Dedim Erzurum nen, dedi ilimdir
Dedim giderm misin, dedi yolumdur
Dedim Emrah nedir, dedi kulumdur
Dedim satar mısın, söyledi yok yok

Erzurumlu Emrah

Gene Bahar Oldu Açıldı Güller

Gene bahar oldu, açıldı güller
Bülbül-ü şeydalar bağlarda gezer.
Bir saçı Leylâya meyil verenler
Elbet Mecnun olur, dağlarda gezer.

Ne sönmez ateştir aşkın ateşi
Gittikçe artırır serde savaşı
Yâr senin aşkından çeşmimin yaşı
Bahar seli gibi çağlar da gezer.

Emrah tek tifildan bağı yanıklar
Bezm-i muhabbete kalbi sadıklar
Maşukundan cüda düşen âşıklar
Ruz-ü şeb ah eder ağlar da gezer.

Erzurumlu Emrah

Gönül Gitmek İster Gurbet İllere

Gönül gitmek ister gurbet illere
Velakin bizleri yar eğlendirir
Ezelden mailiz gonca güllere
Bülbül-i şeydayı zar eğlendirir

Bülbül gibi kaldık güller içinde
Gözümüz kan ağlar seller içinde
Biz ehl-i harabız iller içinde
Bizi ancak namus ar eğlendirir

Biz sözüm var aşkare söylenmez
Söylesem de nazlı yarca dinlenmez
Zincir ile bağlasanız eğlenmez
Emrah'ı zülfünde yar eğlendirir

Erzurumlu Emrah

Gönül Gurbet Ele Çıkma

Gönül gurbet ele çıkma
Ya gelinir ya gelinmez
Her dilbere meyil verme
Ya sevilir ya sevilmez

Yöğrüttür bizim atımız
Yardan atlattı zatımız
Gurbet ilde kıymatımız
Ya bilinir ya bilinmez

Bahçemizde nar ağacı
Kimi tatlı kimi acı
Gönüldeki dert ilacı
Ya bulunur ya bulunmaz

Deryalarda olur bahri
Doldur ver içem zehri
Sunam gurbet elin kahrı
Ya çekilir ya çekilmez

Emrah der ki düştüm dile
Bülbül figan eder güle
Güzel sevmek bir sarp kale
Ya alınır ya alınmaz

Erzurumlu Emrah

Güzel Sallanarak Nerden Gelirsin

Güzel sallanarak nerden gelirsin
İşin nedir maslahatın sevdiğim
Kaldır nikabını görem yüzünü
Balaban bakışlı gözün sevdiğim

Ay doğa da altın başın parlaya
Gün değe de top zülüfler terleye
Seni bastırmayım kuru yerlere
Gül döşeyim yollarına sevdiğim

Tan yıldızı gibi parladın çıktın
Gören aşıkların bağırını yaktın
Güzel turna mısın gölden mi kalktın
Al valasın yeşil başın sevdiğim

Benim yarım porsuk bağlar başını
İnci imiş sedef sandım dişini
El yanında baksam yıkar kaşını
Tenhalarda gülüşünü sevdiğim

Kıymetli irak uzak dediler
Zülüfü gerdana tuzak dediler
Hay vah Emrah'a yazık dediler
Ağlama hey gözün yaşın sevdiğim

Erzurumlu Emrah

Hazân İle Geçti Gülşeni Bustan (Koşma)

Hazân ile geçti gülşeni bustan
Eyler dertli bülbül zâr garip garip
Haraba yüz tuttu bezmi gülistan
Ağla şimdengeru var garip garip.

Hançeri feleğin ucu ciğerde
Gittikçe artıyor yara bu serde
Diyarı gurbette tutuldum derde
Gel tabip yaramı sar garip garip.

Emrah bizim elin gonca gülleri
Açılmıştır öter dost bülbülleri
Ben sefil sergerdan gurbet elleri
Gezeyim bir zaman yâr garip garip.

Erzurumlu Emrah

İki Kaşları Karanın

İki kaşları karanın
Ah elinden vah elinden
Siyah perçem mâhparenin
Dâd elinden vah elinden

Ağ elleri nakışlının
Ağca ceylân bakışlının
Vurup bağrım yıkışlının
Ah elinden vah elinden

Ağ elleri kınalının
O gözleri sürmelinin
Emrah eydür şu sunanın
Dâd elinden ah elinden

Erzurumlu Emrah

Ne Feryat Edersin Divane Bülbül

Ne feryat edersin divane bülbül
Senin bu feryadın glene kalsın
Bu dünyada eremezsem murada
Huzur-u maere divana kalsın

Nesin meth edeyim bir kaçı kare
Sen atın sineme onulmaz yare
Dünya tabib gelse derdime are
Derdimin dermanı Lokman'a kalsın

Erzurumlu Emrah

Ne Vefasın Gördüm Bezm-i Cihanın

Ne vefasın gördüm bezm-i cihanın
Kan ile pür olsun peymâneleri
Ne lütfunu gördüm pîr-i mugânın
Basma yıkılsın meyhaneleri

Çok çektim feleğin cevri ile kahrın
Bin kerre nüş ettim tas ile zehrin
Boş olsun şarabı sâk-i dehrin
Lebinden emzirmez mestaneleri

Emrahi beyhude sanma emeğin
Elbette dergâha geçer dileğin
Kırılınsın dişleri çarh-ı feleğin
Nice hor eylemiş merdaneleri

Erzurumlu Emrah

Şimdengerü Nazlı Yare Ksknm

Şimdenger nazlı yare ksknm
Yıktı hatırımı barışmam gayrı
Alem gelip bana rica ederse
Çevirdim yüzümü görüřmem gayrı

Güzel keklik gibi kafeste olsa
Altın vezni ile cevahir tartsa
Yarım mahřer günü řefaah etse
Giderim mahřere görüřmem gayrı

Bu yıl da Emrahi yarsız kışlasın
Varır isem o yar beni taşlasın
Şimdenger bildiđini iřlesin
Hiç bir umuruna karışmam gayrı

Erzurumlu Emrah

Ŗu KarŖıki Karlı Dađlar

Ŗu karŖıki karlı dağlar
Pare pare duman Ŗimdi
SeviŖmesi bir hoŖ ama
Ayrılması yaman Ŗimdi

Gölün çevresi har m'ola
Çektiđin ah ü zar m'ola
Acep beni anar m'ola
Ol kaŖları keman Ŗimdi

Arasam yari bulurum
Yoluna serim veririm
Bir gün görmesem ölürüm
Gör n'eyledi yaman Ŗimdi

Emrah'ım kapıya çıkar
Çıkar da yollara bakar
AŖıkı odlara yakar
Boyu uzun fidan Ŗimdi

Erzurumlu Emrah

Verir

Sofi müselles der içer şarabı,
Gelir nisfet ile nasahat verir,
Sim gibi aguřa eker dilberi,
Sorsan eęer bařka bir suret verir.

Bazı derviřler var tarikte seyyah,
Sorsan tarikatten değildir agah,
Bir destur öęrenmiř bir de eyvallah,
Yoktan müridana bir himmet verir.

Sofi senin fendin bana yalandır.
Suretperest olmak dıne ziyandır,
Bilmezsin itięin peymanedir,
Ayine-i kalbe kudüret verir.

Emrah hevedan geç istersen cemal,
Terk-i heva ile kesb olur kemal,
Bu dil bu güftüğü bu bî-hude kal,
İki alemde de nedamet verir.

Erzurumlu Emrah